

Lesson 71

Duwe dalilan importante

Lukas 8; Mateo 13

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin ta'ayate we' Isa AlMasihin tege kapatut mas labi amban kapatut nabi hadja. La'i pu si Isa kēmon balakat Tuhanin. **Iye te'ed Balakat Tuhanin diyalem baran manusiya!** Iye jānnen hangkan tapateddo'ne baliyu mabasagin, tapaluwasne seyitanin, tapakole'ne masakihin duk mapessekin, duk bisan mamateyin tapakellumne balik!

Ellew inin pala'us kite bi matsa dem Kitab Injil duk pakale bang sa'ingge si Isa **magdalilan** nolo'an me' a'a mabanesin. Daran si Isa magdalilan bang akahanne siye mabennalin pegge' me' a'a mapaturul si iye ma'ekkahin ga'i du te'ed mabaya' kata'uhande Lapal Tuhanin. Iye hadja kabaya'anden we' magpakawuli' si Isa **saki** si baranden, saguwa' ga'i siye mabaya' we' pakawuli'ne niyawaden amban **duse**. Niya' isab me' nakura' āgama paturul pu si Isa kuwe' panenan asu siye. Pakale hadja siye si iye supaya niya' takasuwa'de panuksa'ande iye. Bang la'i me' nakura' āgamahin, missā si Isa si me' a'a mabanesin magdalilan. Agadne bang tahala' ne me' a'a mabanesin mangkin pahātine si me' tindeggen me' dalilannen.

Mabaya' Tuhanin we' kēmon a'ahin kata'uhande mabennalin duk we' timbul siye, saguwa' bang tuwas ateyten ga'i pinakita'u we' Tuhanin mabennalin amban iyehin si kite bi. Mabaya' Tuhanin we' pihate mabennalin kuwe' me' a'a ma'ekkahin miha daya! Bakas nulat Nabi Sulayman, pa'inne, “**Bang pihanu mabennalin kuwe' pamihanu pilak atawa pamihanu alata' tinapukan, ubus tasabutnu hāti katalew si Tuhanin duk takasuwa'nu kata'u sabab Tuhanin.**” (Eli'an 2:4,5)

Bang ka'u, ellegnu ke **mabennal amban Tuhani**n pesōng amban sīn duk kēmon bayu'-bayu'an alata'? Umbul dembuwa' ke diyalem pikilannu duk ateynu Lapal Tuhan mato'ohin? Kaw ga'i kata'uhamnu bang sa'ingge te'ed ateynun si matahan Tuhani. Manjari, pakale kew pahāp-hāp si **Dalilan sabab a'a magsabulak binihi'** inaka we' si Isahin.

Matsa kite bi amban dem Kitab Injil sinulat we' si Lukas, kapitulu walu', pina'in la'i:

(Lukas 8) ⁴ *Dambuwa' ellew pag banes a'a patipun pu si Isa, duk magkatekka siye amban me' kaluma'anin, missā si Isa si siye magdalilan. Pa'inne,* ⁵ *“Niya' a'a pī si tana'ne magsabulak binihi'. Pag sabulakne, niya' binihi' tapisik si lān. Manjari tadi'ik-di'ik duk pī me' manuk-manukin manganne.* ⁶ *Me' binihi' sinduwehin labo' diyata' batu pānas, duk sakali' ne tomo', lanes pegge' ga'i pa'essepān bohe'.⁷ Sinduwehin labo' dem kasampinitan, duk nuhut nulig sampinitin manjari katalungan tinanemin.* ⁸ *Niya' isab me' binihi' sinduwehin labo' si kahāpan bulak. Me' binihi' inin tomo' duk nulig duk mo'o buwa'ne. Ekka manamal jarihannen.”* Manjari missā si Isa, pa'inne, **“Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.”**

⁹ *Tinilew si Isa we' me' tindeggen bang ine hāti dalilan miya'an.* ¹⁰ *Pa'inne,* ¹¹ *“Na, iye inin hāti dalilan miya'an,”* pa'in si Isa. **“Binihi'in lapal Tuhan.** ¹² *Me' kasabulakan si lānin, dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin, manjari pī nakura' seyitanin ngagew lapalin amban dem pikilande supaya siye ga'i kahagad duk ga'i siye timbul.* ¹³ *Duk me' kasabulakan diyata' batu pānasin, dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin duk magtawus kahagadde duk kēgan siye. Saguwa' kuwe' siye dalil binihi' ga' nganggamut. Kahagad siye daddali' saguwa' pag tekka sassatin, ga'i ne siye kahagad.* ¹⁴ *Duk me' binihi' malabo' dem kasampinitanin, dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin saguwa' sābude mapasōngin, ekka makasuse siye duk alal siye we' me' alata'den duk sinna siye magadjak. Kuwe' siye dalil me' tinanem katalungan duk ga' abutan to'e buwa'den.* ¹⁵ *Duk me' sinabulakan dem bulak mahāpin, dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin, ateyden hāp duk lunuk. Ellegde te'ed lapalin dem ateyde duk magtuyu' te'ed siye nuhutne, hangkan dalil tinanemin buwa' siye, hātinen hāp ka'ujudanden.”*

Tasabutnu ke hāti dalilan sabab a'a magsabulak binihi'in? Kitete diyalem dalilan inin binihi'in duk bulakin. Dalil ine binihi'in? Ine pina'in si Isahin? Pa'inne: **Binihi'in dalil Lapal Tuhan mato'ohin.** Sa'ingge sabab bulakin? Dalil ine? **Bulakin dalil atey a'ahin.**

Awe', Lapal Tuhanin kuwe' binihi' hāp, pegge' ellum iye duk ka'ujudannen ngurung umul salama-lama duk ledjiki' te'ed diyalem

ateynu duk si kēmon hinangannun. Saguwa' atey a'ahin sali' duk bulak, bang petekka tuwas manamal duk toho'. Pikilte dahu' sabab inin. Piye bayu' bulak takitete dem dalilanin? Takitete we' binihi'in labo' diyata' ampat bayu'an bulak.

- 1.) Niya' binihi' labo' diyata' **lān tuwas**.
- 2.) Niya' isab labo' diyata' **batu pānas**.
- 3.) Niya' isab labo' dem **kasampinitan**.
- 4.) Niya' isab labo' dem **bulak hāp**.

Ka'issa' magtolo' si Isa we' ekka a'a dem dunya tege atey kuwe' **lān tuwas** palabeyan a'a. Niya' a'a ateyden tuwas kuwe' semento. Bang niya' binihi' labo' diyata' lān tuwas – ine ma'umantagin? Tomo' ke duk magbuwa'? Ga'i du! Ga'i iyan bisan nganggamut. Di'ikan me' a'ahin hadja duk kinakan we' me' manuk-manuk. Ekka a'a sa miya'an du ateyden. A'a tege atey kuwe' lān tuwasin, siye me' **mangga'i mangasip si Sulat Kanabihanin** duk hangkan ga'i siye kahagad we' si Isa Manimbul manusiya'in. Iye hadja ma'importante si siyehin di pikilanden atawa me' addat kapapu'anden. Lapal Tuhan mabennalin ga'i tomo' diyalem ateyde, kuwe' binihi' labo' diyata' lān tuwas ga'i tomo'.

Bulak **kaduwenen** binissā we' si Isa tege **batu pānas**. Bulak tege batu pānasin dalil atey a'a mapakale si Lapal Tuhanin, teyima'de magtawus duk kēgan siye. Saguwa' **ga'i du tiggel**, pegge' ga'i du te'ed nganggamut Lapal Tuhanin diyalem atey a'a iyan. A'a sa inin pa'inne we' kahagad iye saguwa' bang kahunitan iye atawa bininasa iye, jānnen sabab Lapal Mabennalin, teyikutanne mabennalin. Ekka a'a sa miya'an. Ga'i du lalem gamut Lapal Tuhanin diyalem ateyde, pegge' kahāpan siye sinanglitan we' a'a amban sinanglitan we' Tuhan. Hangkan ga' niya' bali Lapal Tuhanin si siye, kuwe' binihi' malabo' diyata' batu pānasin ga' du isab niya' baline.

Bulak **katellunen sampinitan**. Ine ka'ujudannen bang binihi'in labo' dem kasampinitan? Magbuwa' ke iyan? Ga'i du! Katalungan binihi'in we' sampinitin duk ga'i abutan to'e buwa'nen. Bulak kasampinitanin dalil atey a'a mapakale si Lapal Tuhanin, saguwa' **tada'ag iye we' me' kasusehan duk ka'akkalan iye we' me' alata' duk napsu**, ubus katalungan ne Lapalin duk ga'i manjari. Ekka a'a tege atey kuwe' bulak sampinitan. Tapikilde: “Awe' dembuwa' ellew si sinōng batsaku isab Sulat me' Kanabihanin. Atawa bang niya' taymku, *insha Allah*, pakale ku si Lapal Tuhanin!” Saguwa' kata'uhan Nakura' Seyitanin we' a'a sa miya'an ga'i du pihade supaya tasabutde Lapal Tuhanin. Me' problemade kahaba' ellewin duk sukalden, iye ma'importante diyalem ateyden duk dem pikilanden. Subey siye magtarabahu, miha sīn, nabu', magpabelli duk melli, tuli duk kēmon sa miya'an. Sa miya'an ke isab talabeynun? Ekka ke problemanu duk sukalnu duk ga' pe ke pihanu Mabennal amban

Tuhanin dembūs-būs ateynun? Essebun, bessuwang du tekka kamateyin ubus bu hinukum kew we' Tuhanin. Ellew iyan kata'uhannu du bang inggehin mabennalin duk bang inggehin dusta'in, saguwa' bisan iyan kata'uhannu ga'i ne makatabang ka'u. Pegge' tiggelannu ma'ellumin ga' pihanu mabennalin duk ga' kahagadnu, saguwa' ellew iyan ga'i ne kew makajari magsusun duk ga'i ne kew makajari pateyikut amban hinangannun saguwa' lepas ne kew salama-lama!

Bulak **ka'ampatnen bulak hāp**. Binihi' sinabulakan dem bulak mahāpin duk bulak bakas ilimpiuhanin, nganggamut, nulig duk mo'o buwa'ne ekka. Magpagani a'a magsabulakin min da hatu ekkahannen amban bakas sinabulakannen. Bulak mahāpin dalil a'a mapakale si Lapal Tuhanin, **enna'ne dem ateyne mahāpin** duk ka'ujudannen bentel iye si matahan Tuhan duk bentel hinangannen duk tege umul iye salama-lama. Lapal Tuhanin ellum duk balakatan duk urunganne umul salama-lama duk atey bentel si kēmon maneyima' iyehin, diyawa' ateynen duk hāp.

Inin panolo' si Isa dem dalilan sabab a'a magsabulak binihi'in. Lapal Tuhanin kuwe' **binihi' hāp**, duk ateyten bi kuwe' **bulak tuwas**. Ine subey hininangin mangkin binihi'in makajari sinabulakan dem bulak tuwas? Kata'uhan du we' kēmon maghinang si bulak, we' bulakin subey dahu' binadja'. Arak du isab sa miya'an ateyin. Ateyin subey lunuk duk diyawa', hātinin minemes, mangkin tateyima'ne Binihi' Mahāpin, hātinin Lapal Tuhanin. Kasulutan Tuhanin si atey maneyima' Lapalnen pegge' diyawa' iye duk kahagad. Iye hāti pina'in dem Kitabin, pa'inne: *“Subey kite bi kēmon pakale pahāp-hāp duk ga'i magdayi'-dayi' missā... Ānanun bi kēmon makalemmi' ateybin duk lebbahanun bi kēmon me' hinanganbi mala'atin. Padiyawa'un bi ateybin si Tuhan duk teyima'un bi Lapalne pinapiyune dem ateybin. Pegge' Lapal Tuhanin hep makatimbul ka'amin.”* (Yakub 1:19,21)

Sa'ingge ateynun? Diyawa' ke ateynun, memes ne ke neyima' me' pina'in we' Tuhan dem Kitabin palabey amban me' kanabihanin? Nulig ne ke Lapal Tuhanin diyalem ateynu? Atawa ateynun kuwe' bulak tuwas, atawa tege batu pānas, atawa kasampinitan? Lapal Tuhanin Binihi' Hāp, saguwa' ngurung umul hadja duk ledjiki' si atey masandelin duk makahagad te'edin.

Na, kuwe'itu pakale ne isab kite bi si dalilan seddili sabab a'a maghinang si bulak inaka we' si Isa si me' a'a mabanesin. Inin **Dalilan sabab Sabetin**. Pina'in dem Kitab:

(Mateo 13) ²⁴ *Manjari magdalilan ne isab si Isa si me' a'ahin, pa'inne, “Pagbaya' Tuhan si me' a'anen kuwe' dalil binihi' sabulakan a'a dem tana'ne.* ²⁵ *Dambuwa' sangem sasang tuli ne kēmon a'ahin, hap pī bantanen bu binubudan we' ne bigi sabet pinaturul si binihi'in, ubus*

bu tahala' iye. ²⁶ Manjari pag tomo' ne binihi'in duk nagna' ne buwa', takite isab me' sabetin. ²⁷ Me' dara'akannen pī si dapu' tana'in duk pa'inde, 'O Tuwan, hāp hep me' binihi' tinanemnu si tana'nun. Amban me' sabet miya'an?' ²⁸ Nambung dapu' tana'in, pa'inne, 'Hinangan bantakun iyan.' Pa'in me' dara'akannen, 'Mabaya' ke kew bang kami harap pī meddutan me' sabet miya'an?' ²⁹ 'Da'a,' pa'inne, 'pegge' bang beddutbi sabetin, kaw tabeddu tinanemin isab. ³⁰ Ambat siye nulig kaduwe sampay pagani. Manjari pag ta'abut ne pinagani, pa'inku sa' si me' mamaganihin: Beddutun bi dahu' me' sabet iyan duk pekkesun bi bu bi ne neggasne. Ubus bu paganihun bi ne buwa' tana'in duk enna'un bi dem kamaligku.' ”

³⁶ Manjari inambanan we' si Isa me' a'a mabanesin duk padiyalem iye dem luma'. Hap pī isab me' tindegnen duk pa'inde si iye, “Pahātihanun ko' kami dalilan sabab sabet si tana'in.” ³⁷ Nambung iye, pa'inne, “Aku, **Anak Manusiya'in**, dalil a'a magsabulak binihi' mahāpin. ³⁸ Tana'in **dunyahin**. Hāti binihi' mahāpin, me' a'a **manuhut pagbaya'an Tuhanin**. Sabetin me' a'a **manuhut nakura' seyitanin**. ³⁹ Banta a'ahin, bakas mamubudan sabetin, iye **nakura' seyitanin**. Waktu pagpaganihin, hātinen bang **kiyamat ne dunyahin**. Mamaganihin me' **mala'ikatin**. ⁴⁰ Na, bang sabetin, tinipun du hadja duk ineggas. Kuwe' miya'an du isab ma'umantagin bang ta'abut ne ellew kiyamat. ⁴¹ Aku, **Anak Manusiya'in**, da'akku du me' mala'ikatkun pitu dem dunya nipun kēmon me' a'a makapaduse sawe'den duk kēmon me' a'a maghinangan mala'atin. ⁴² Duk ilakasan du siye dem ebbut narka'. Magmatey siye iyan la'i duk magtage'ot me' impenden hawal pagsusunden. ⁴³ Saguwa' me' a'a suku' si Tuhanin sahaya kuwe' mata ellewin la'i si pagbaya'an Samade Tuhanin. **Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.**” Amin.

Si dalilan sabab sabetin, pinagsali' we' si Isa dunyahin duk tana'. A'a magsabulak binihi'in dalil Isa AlMasi. Me' tinanem si tana'in dalil me' a'a manuhut pagbaya'an Tuhanin pegge' kahagad siye si Aka-aka Hāp inaka we' AlMasihin. Banta bakas mamubudan sabet si ellet tinanemin dalil Nakura' Seyitanin. Sabetin dalil me' a'a duma'in suku' si Tuhanin pegge' ga' teyima'de Aka-aka Hāp inaka we' AlMasihin. Pagpaganihin dalil Ellew Kiyamatin. Buwa' tana' inenna' dem kamaligin dalil me' a'a mapatut mapatenna' si pala'ihan Tuhanin salama-lama. Saguwa' sabet tinipun duk ineggasin dalil me' a'a ilakasan dem ebbut narka'in.

Me' bagayku mapakalehin, sa'ingge bang ka'am? Kuwe' buwa' tana'in ke ka'am? Atawa kuwe' sabetin ke ka'am? Lilingun bi dem ateybin! Tekka du iyan Ellew Paghukumin! Hukumin la'i ne si behe gawang! Kabugtu'anbi ke we' hāp bang magtāmpak ka'am duk Hukumin si Ellew

Paghukumin? Ga'i ka'am nesessita tinalew si ellew iyan bang kahagadbi diyalem ateybi Aka-aka Hāp sabab Manimbul ka'am amban narka'in. Pakale ka'am si me' pina'in we' Isa AlMasi sabab Ellew Paghukumin. Pa'inne, *“Sabennal akahante ka'am, sine-sine makakale me' panolo'kun duk kahagad si mamapitu akuhin, ellum iye salama-lama. Ga'i iye tewwa' hukuman Tuhanin. Ga'i ne iye legga Tuhanin saguwa' ellum iye salama-lama!”* (Yahiya 5:24) Amin!

Hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Bang amban kahandak Tuhanin, pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil si lesson mapaturulin duk kitete hinangan meke'ulali'in we' pinakan we' si Isa lime ngibu a'a duk lime pan duk duwe hadja kenna

Karaway tinabangan ka'am we' Tuhanin supaya tasabutbi kēmon bakas takalebi ellew inin sasang ta'essebbi me' bissā Isa AlMasihin, pa'inne:

“Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.”
(Mateo 13:43)

Wassalam